

Fakamatala fakamuimui taha ki he tu'unga e 'Ea,
pea mo e fakafuofua ki he 'uha ki
Fepueli
mo

Fepueli ki 'Epeleli 2024

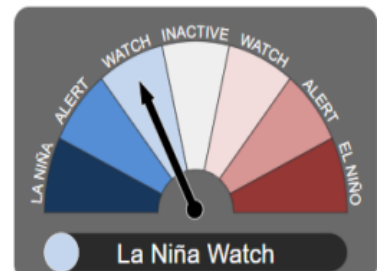
Tukuatu: 22 Sanuali 2025

Koe toe vakai kihe 'Ea 'i he mahina Tisema:

- Na'e 'ihe 'avalisi pe ma'olunga 'ihe 'avalisi angamaheni 'ae 'uha 'ihe kotoa pe 'oe 'otu Tonga.
- Koe 'uha lahi taha na'e lekooti 'i Tisema 'i loto 'ihe houa 'e 24 na'e 80.4mm 'i Ha'apai 'ihe 'aho 26.
- Koe 'avalisi 'oe mafana 'oe 'Ea na'e 25.3°C 'aia na'e mokomoko ange 'aki 'ihe 'avalisi 'ae 1.2°C.
- Koe mafana taha 'oe 'Ea na'e 32.2°C 'i Lapaha 'he 'aho 21.
- Koe mokomoko taha 'oe 'Ea na'e 17.8°C 'ihe po'uli 'oe 'aho 31 'i Mo'unga 'Olive.

Tu'unga 'oe faha'i ta'u

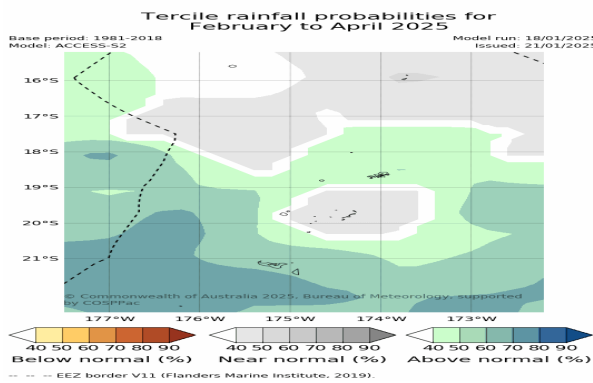
- Koe faha'ita'u (ENSO) 'oku kei tu'uma'u pe 'ihe angamaheni pe 'avalisi talu eni meihe mahina 'e 6 kuo hili neongo 'ae ngaahi feto'aki 'ae mafana e tahi 'aia na'e fenapasi moe ngaahi natula 'oha La Niña.
- Talu meihe faka'osinga 'o Tisema, koe tu'unga ne 'iai 'ae Pasi-fiki na'e natula tatau moe faha'i ta'u La Niña, 'aia na'e ha pe 'ihe ngaahi faka'ilonga 'oe 'atimosifia mo e 'oseni neongo na'e te'eki ke kakato 'ae ngaahi naunau 'oe La Niña, koia ai 'oku kei tu'u pe 'ae faha'i ta'u 'i he 'avalisi angamaheni.

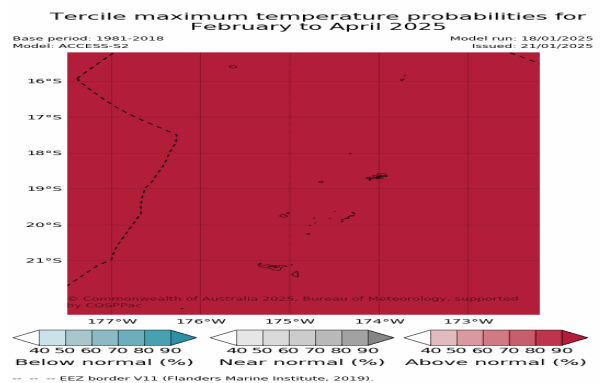
Koe ngaahi fua 'uha meihe mahina 'e 6 kuo hili, Siulai ki Tisema 2024 (mm)						
	Siulai	'Aokosi	Sepitema	'Okatopa	Novema	Tisema
Niuafou'ou	84.5	165.0	106.0	n/a	n/a	n/a
Niuatoputapu	119.5	50.0	148.5	128.5	156.0	n/a
Vava'u	85.1	109.1	144.6	60.9	155.6	272.2
Ha'apai	53.8	18.5	87.6	87.3	84.7	135.0
Fua'amotu	62.5	93.8	87.8	383.7	145.0	162
Nuku'alofa	66.5	159.0	64.0	387.0	126.0	107.5
'Eua	130.5	208.5	128.5	587.6	147.7	131.5
Ma'olalo 'ihe 'avalisi		"Avalisi (angamaheni)		Ma'olunga 'ihe 'avalisi		

Fakafuofua kihe 'Uha moe Mafana e 'Ea ki Fepueli & Fepueli ki 'Epeleli 2025

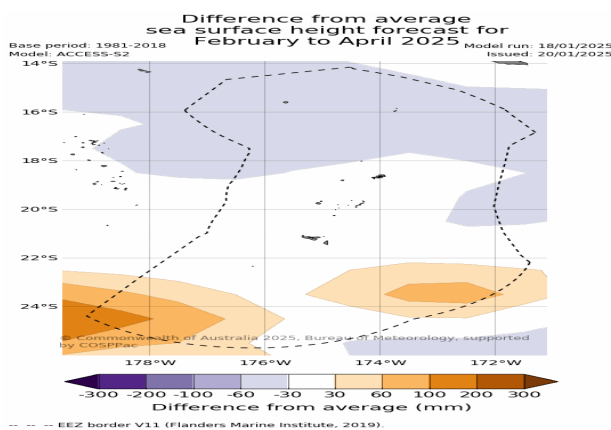
- Koe ola 'oe savea 'ae ngaahi me'afua fakamamani lahi ki he faha'i ta'u 'oku 'omai ai 'ae fakafuofua 'oku 'ikai ha fakamamafa ki ha tafa'aki, pe 'i hono fakalea mahino koe faha'i ta'u 'oku 'ikai ke La Niña pe El Niño ka 'oku tu'u pe 'i lotomalie pe tatau moe 'avalisi angamaheni 'o fakafuofua ki Ma'asi ki Sune 2025.
- Koe fakafuofua ki he 'uha ki Fepueli 2025 'oku lahi ke 'avalisi pe lahi hake 'ihe 'avalisi angamaheni
- Koe fakafuofua kihe 'uha 'o Fepueli ki 'Epeleli 2025 'oku natula tatau pe moe ngaahi faha'ita'u La Niña 'ihe kuo hili, vakai kihe Fika1.
- 'Oku fakafuofua 'e mafana ange 'ae 'Ea 'ihe 'avalisi angamaheni, vakai kihe Fika 2.
- Koe fakafuofua 'e 'ihe 'avalisi 'ae ma'olunga 'oe tahi kihe ngaahi potutahi 'o Tongatapu o a'u ki he potutahi 'o Vava'u. Koe potutahi fakatonga 'oku fakafuofua 'e ma'olunga 'ihe 'avalisi 'aki 'ae 30-60mm, pea kihe ngaahi potutahi kihe Tokelau 'o Vava'u 'o a'u kihe ongo Niua 'e ma'olalo ange 'ihe 'avalisi fakafuofua kihe 30-60mm, vakai kihe Fika 3.
- Koe mafana 'oe tahi 'oku fakafuofua 'e 'ihe 29°C. Koe konga tahi mafana 'oku angamaheni ke toka kihe Tokelau 'oe ongo Niua, ka 'ihe vaha'a taimi koeni 'o Fepueli ki 'Epeleli 2025 'oku fakafuofua ke nga'unu fakatonga mai ki he potutahi vaha'a 'oe ongo Niua mo Vava'u, vakai kihe Fika 4.

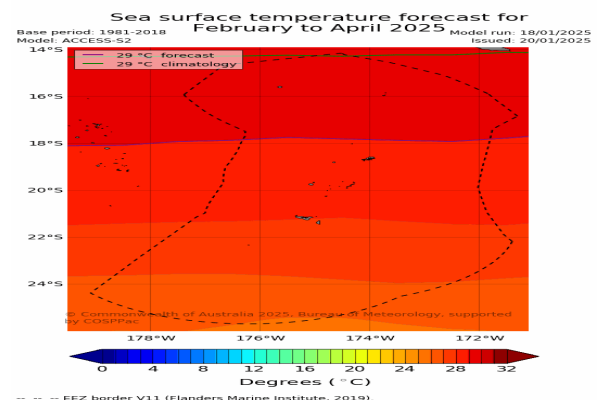
Fig 1. Fakafuofua kihe 'uha

Fig 2. Fakafuofua kihe ma'olunga 'oe

Fig 3. Fakafuofua kihe ma'olunga e tahi

Fig 4. Fakafuofua kihe mafana 'oe tahi

Koe fakamatala 'Ea hoko 'e tuku atu ia fakafuofua kihe uike 2 'o Fepueli 2025 pe ofi kiai.

Fakatokanga'i ange.

Koe fakamatala ni 'oku fa'u ia 'i he 'osi pe 'ae mahina kotoa hili hano tanaki mai e fakamatala mei he ngaahi 'ofisi vakai matangi 'I he 'otu Tonga ni. Lolotonga hono fakahoko 'ehe Potungae 'a hono 'anlaiso mo fakapapau' 'ae ngaahi fakamatala kuo tanaki ke fa'u 'aki 'ae fakamatala ni , 'oku 'ikai ke fakapapau atu 'ae Potungae kihe kakato moe tonu 'ae fakamatala ni pea 'oku 'ikai ke totonu keke falala kakato kihe ngaahi fakamatala ni. Koe ngaahi fakamatala ni 'oku 'oatu pe ke tokoni ki ho'o fai tu'utu'uni. He 'ikai ke 'iai ha kaunga 'ae Potungae ki ha'o faitu'utu'uni pe ko ha mole, maumau pe mo'ua 'e hoko tupu mei ha'o ngaue'aki 'oe fakamatala ni. Ki ha'o toe faka'eke'eke fekau'aki moe fakamatala ni pea ke kataki 'o fetu'utaki mai ki he talekita 'oe Potungae Vakai Matangi 'I he metstaff@met.gov.to pe koe puha 1380 pe koe telefoni: (676) 0800638, 7400062 ki ha toe fakaikiiki.